

JUSTITSMINISTERIET

Sagsnr.: 2021-0035-0235
Dok.: 2050297

UDKAST TIL TALE

**Til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål BF
fra Folketingets Retsudvalg den 2. september 2021**

Samrådsspørgsmål BF:

”Vil ministeren redegøre for, hvad regeringen vil gøre for at indsatte, der måtte smugle narko ind i fængslerne, får deres straf, og vil ministeren derudover redegøre for:

- Hvordan regeringen vil sørge for, at overbelægningen i landets fængsler falder?*
- Om regeringen vil indføre kollektive straffe i forbindelse med fund af narkotika i celler, når det ikke kan afgøres, hvem der har indsmuglet stoffet?*
- Hvor mange penge, ministeren mener, er tilstrækkeligt for at løse problemet, og om ministeren har sikret sig de nødvendige midler fra Finansministeriet?*

Der henvises til artiklen ”Minister efter afsløringer om frit spil for kriminelle: Det kommer til at tage år at løse problemer i fængslerne” fra Fyns Amts Avis den 20. juni 2021.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmålet.

Det er ikke nogen hemmelighed, at kriminalforsorgen er presset til det yderste. Det talte vi senest om her i udvalget på samrådet den 24. juni. Også i pressen har der henover sommeren været beskrivelser af de mange udfordringer, som kriminalforsorgen kæmper med. Der er ikke noget at være i tvivl om: Kriminalforsorgen står i en meget vanskelig situation.

Antallet af indsatte har været støt stigende i de senere år, og kriminalforsorgen har store udfordringer med at skaffe tilstrækkeligt med fængselsbetjente. Situationen påvirker ikke alene de indsatte, men også fængselsbetjentene og deres mulighed for at løse arbejdsopgaverne på tilfredsstillende vis.

Med finansloven for i år har regeringen givet kriminalforsorgen en nødvendig saltvandsindsprøjtning. Vi har afsat 95 mio. kr. i 2021, der bl.a. skal bruges til at åbne og bemane flere fængselspladser i de kommende år.

Men det er ikke nok til at løse de belægsudfordringer, der er. Vi er nødt til at erkende, at der skal et langt sejt træk til for at få kriminalforsorgen tilbage i balance. Flere

fængselspladser kræver også mere mandskab. Og i de senere år, er der stoppet flere fængselsbetjente, end der er blevet uddannet.

Vi har derfor en stor opgave foran os. Spørgsmålet om belæg og bemanding vil være helt centrale temaer i de forhandlinger, vi snart indleder om en ny flerårsaftale. Her vil det være en bunden opgave for os alle sammen at få skabt en aftale, som kan få kriminalforsorgen tilbage på rette kurs.

[Om indsmugling af narkotika i fængslerne]

Men lad mig adressere problemstillingen, som danner baggrund for samrådet. For det er selvsagt uacceptabelt, at der er indsatte, som smugler narkotika ind i vores fængsler. Derfor er det også vigtigt at slå fast, at fund af indsmuglet narkotika, hvor ejerskab kan fastlægges, altid bliver anmeldt til politiet.

Jeg er meget optaget af, at de indsatte skal mærke tydelige konsekvenser, hvis de forbryder sig mod reglerne i vores fængsler. Kriminalforsorgen har bekæmpelse af narkotikaindsmugling som et højt prioriteret indsatsområde. Der foretages løbende celleeftersyn og visitationer. Og når fængselspersonalet opdager, at en bestemt indsat har indsmuglet narkotika, så bliver vedkommende straffet disciplinært. Enten i form af en advarsel, bøde eller strafcelle.

Men jeg anerkender fuldt ud, at de aktuelle vilkår i fængslerne giver fængselsbetjentene svære arbejdsbetingelser i forhold til at sanktionere narkotikaindsmugling.

Det høje belæg nødvendiggør blandt andet, at kriminalforsorgen må bruge al disponibel kapacitet, altså alle celler, til belæg. Det betyder også, at kriminalforsorgen i visse tilfælde har svært ved at sende de indsatte i straffcelle, ligesom to indsatte fra tid til anden må dele en celle, som er beregnet til én person. Det er simpelthen en forudsætning for at skabe plads til de mange indsatte.

Men jeg anerkender, at dobbeltbelæg giver udfordringer. Hvis der f.eks. bliver fundet narkotika i en celle, hvor der sidder to indsatte, kan det være svært at afgøre, hvem af de to, der indsmuglede eller ejer narkoen. Det samme gør sig for så vidt gældende, når narkotika bliver fundet på fællesarealer.

Det høje belæg og personalemanglen forsinker desuden mange steder afviklingen af straffcelle. Det kan være med til at underminere den hurtige og effektive sanktionering, som disciplinærsystemet bygger på. Det er selvsagt også et stort problem.

[Indsatsen i kriminalforsorgen]

Hertil kommer, at de indsatte hele tiden finder på nye måder at smugle narkotika ind på. Kriminalforsorgen skal derfor følge udviklingen tæt for at kunne optimere indsatsen.

Fængselsbetjentene forsynes løbende med ny viden om, hvor narkotika er fundet, og hvordan den er forsøgt indsmuglet. Hvis stoffet for eksempel er støbt ind i sålen på en kondisko, skal der være ekstra fokus på sko, når de indsatte visiteres. Ligesom der skal være ekstra fokus på, om indsatte og pårørende bytter sko i forbindelse med besøg.

Indsatsen underbygges af kriminalforsorgens efterretningsindsats, hvor man proaktivt arbejder med at skaffe oplysninger om, hvem der står bag indsmuglingen, og hvordan den foregår.

Narkotikahunde og urinprøvekontrol er også blandt de redskaber, kriminalforsorgen benytter for at komme narkotikaindsmugling til livs, ligesom adgangskontroller og visitationer er en stor del af indsatsen.

Medarbejderne har f.eks. mulighed for via urinprøve at forsøge at fastslå en forbindelse til det indsmuglede narkotika.

Så alt i alt har kriminalforsorgen altså et stort og skærpet fokus på dette område.

[Om kollektive straffe ved fund af narkotika]

Så foreslår spørgeren, at man indfører kollektive straffe. Hvis fængselspersonalet har fundet narkotika og ikke kan afgøre, hvem der har indsmuglet stoffet, så lyder forslaget, at man straffer de indsatte kollektivt.

Jeg er som sagt meget optaget af, at de indsatte, som forbryder sig mod reglerne, skal mærke tydelige og hurtige konsekvenser. Og jeg anerkender også, at der er i øjeblikket kan være udfordringer med netop det.

Men jeg mener, at man skal være varsom med at straffe indsatte, eller for den sags skyld nogen som helst, for andres handlinger. Med forslaget om at indføre kollektive straffe vil der være en meget stor risiko for, at konsekvenserne ved en handling vil ramme skævt og vil gå ud over indsatte, som ikke har gjort noget forkert – ”blot” fordi de sidder i samme celle som gerningsmanden. Og det vil stride mod et grundlæggende princip i dansk strafferet, nemlig at man er uskyldig, til det modsatte er bevist. Og det ville være en ordning nærmest med garanti for justitsmord.

Det, mener jeg ikke, er fordrende. Hverken for de ansattes relation til de indsatte eller for den kriminalitetsforebyggende indsats i fængslerne i øvrigt.

[Om de kommende forhandlinger om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen]

Når det er sagt, så står kriminalforsorgen som sagt i en yderst vanskelig situation. Derfor er det en bunden opgave for os politikere at skaffe mere plads i vores fængsler og bedre arbejdsvilkår for vores fængselsbetjente.

Men udfordringerne med kapacitet og bemanning er ikke noget, vi kan knipse væk. Vi kan hverken bygge nye fængsler eller ansætte flere fængselsbetjente fra den ene dag til den anden. Vi må tage mere grundlæggende fat, hvis vi vil løse de udfordringer, kriminalforsorgen oplever i dag. Der skal handles på den korte bane, og der skal træffes beslutninger, der på den lange bane tager mere grundlæggende fat på at løse problemerne.

Jeg er naturligvis helt bevidst om, at det vil koste penge at få bragt kriminalforsorgen tilbage i balance. Og derfor er jeg også optaget af, at vi får tilført flere midler til kriminalforsorgen. Som spørgeren ved, skal vi snart forhandle om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen. Her kan partierne naturligvis også spille ind med deres prioriteter.

Jeg ser frem til forhandlingerne, og jeg har både et håb og en forventning om, at Folketingets partier vil bidrage til at finde løsninger, som kan sikre en mere robust kriminalforsorg. En kriminalforsorg, som kan være med til at sikre, at flere i fremtiden får et liv uden kriminalitet til gavn for vores alle sammens tryghed.

Tak for ordet.